

Δελτίο Κέντρου Μικρασιατικών Σπουδών

Τόμ. 6 (1986)

Συμμετοχή του κέντρου μικρασιατικών σπουδών στο πρόγραμμα ελληνογαλλικής επιστημονικής συνεργασίας

Π. Μ. Κ., Ευαγγελία Μπαλτά

doi: [10.12681/deltiokms.123](https://doi.org/10.12681/deltiokms.123)

Copyright © 2015, Π. Μ. Κ., Ευαγγελία Μπαλτά

Άδεια χρήσης [Creative Commons Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0](https://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/).

Βιβλιογραφική αναφορά:

Κ. Π. Μ., & Μπαλτά Ε. (1986). Συμμετοχή του κέντρου μικρασιατικών σπουδών στο πρόγραμμα ελληνογαλλικής επιστημονικής συνεργασίας. *Δελτίο Κέντρου Μικρασιατικών Σπουδών*, 6, 447–450.
<https://doi.org/10.12681/deltiokms.123>

ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΤΟΥ ΚΕΝΤΡΟΥ ΜΙΚΡΑΣΙΑΤΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ
ΣΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΕΛΛΗΝΟΓΑΛΛΙΚΗΣ
ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ

Το Κέντρο Μικρασιατικών Σπουδών συμμετέσχε στο πρόγραμμα της Έλληνογαλλικής επιστημονικής συνεργασίας κατά το έτος 1987, με τον καταρτισμό κοινού έρευνητικού προγράμματος με το Laboratoire d'ethnologie et de sociologie comparative του Πανεπιστημίου Paris X - Nanterre. Η πρώτη επιστημονική επαφή μεταξύ του Κέντρου Μικρασιατικών Σπουδών και του Laboratoire d'ethnologie et de sociologie comparative πραγματοποιήθηκε το 1984 με τη συμμετοχή του Διευθυντή του Κέντρου Μικρασιατικών Σπουδών σε επιστημονικό σεμινάριο του Laboratoire (βλ. *Δελτίο Κ.Μ.Σ.*, τόμ. V (1984-1985), σ. 579). Η νέα συνεργασία τέθηκε σε συστηματική βάση με τον καταρτισμό του κοινού προγράμματος «Ανθρωπολογία των σύγχρονων κοινωνιών της Βυζαντινο-Οθωμανικής Έποχής», ή πραγματοποίηση του πρώτου σταδίου του οποίου κάλυψε το έτος 1987.

Έκτός από . . . ανταλλαγή δημοσιευμάτων και επιστημονικών πληροφοριών, η συνεργασία μας περιέλαβε και την πραγματοποίηση τεσσάρων επιστημονικών αποστολών, δύο από κάθε πλευρά. Τον Αύγουστο του 1987 επισκέφθηκε το Παρίσι η έρευνήτρια του Κέντρου Μικρασιατικών Σπουδών Ευαγγελία Μπαλτά. Τον Δεκέμβριο του 1987 επισκέφθηκαν την Αθήνα και εργάστηκαν στο Κέντρο Μικρασιατικών Σπουδών η έρευνήτρια του Laboratoire d'ethnologie Μαρία Κουρούκλη και η βιβλιοθηκονόμος-documentaliste Marie-Dominique Mouton. Στη σελίδα 427 δημοσιεύεται η έκθεση που συνέταξαν σε σχέση με την εργασία τους στο Κέντρο Μικρασιατικών Σπουδών.

Τέλος, από 9 έως 17 Ιανουαρίου 1988 πραγματοποιήθηκε επίσκεψη στο Παρίσι του Διευθυντή του Κέντρου Μικρασιατικών Σπουδών.

Η αποστολή της έρευνήτριας Ευαγγελίας Μπαλτά στο Παρίσι πραγματοποιήθηκε από 24 Αύγουστου έως 4 Σεπτεμβρίου 1987. Η αποστολή αυτή άποσκοπούσε:

1) Σε συνεργασία με το Laboratoire d'ethnologie et de sociologie comparative του Πανεπιστημίου Paris X - Nanterre. Εκεί έννημερώθηκε για τα δύο άρχεϊα που είναι κατατεθειμένα στη βιβλιοθήκη του Laboratoire: το

fonds d'ethnographie et de folklore turcs de P.N. Boratav. Πρόκειται για τη συστηματική καταγραφή τουρκικού ύλικου προφορικής παράδοσης από περιοχές της Μικράς 'Ασίας. (Λεπτομέρειες σχετικά με το περιεχόμενο και την κατάταξη αυτού του αρχείου βλ. στην έκθεση των κυριών Μαρίας Κουρούκλη και Marie-Dominique Mouton). 'Από την άποψη αυτή είναι μοναδικό ύλικό για να συγκριθεί με τὸ ἀρχαϊκὸ ὑλικὸ τοῦ Κέντρου Μικρασιατικῶν Σπουδῶν, τὸ ὁποῖο περιέχει καταγραφές τῆς προφορικῆς παράδοσης ἀπὸ τοὺς ἑλληνόφωνους καὶ τουρκόφωνους οἰκισμοὺς τῶν χριστιανῶν ὀρθοδόξων στὴ Μ. 'Ασία. 'Απὸ τὴ συνεργασία αὐτὴ προέκυψε ἡ διαπίστωση ὅτι ἡ κοινὴ μας ἔρευνα ἐπιβάλλεται νὰ ἐπεκταθεῖ καὶ στὰ ἔντυπα, καθὼς πολλοὶ λαϊκοὶ μῦθοι, κοινοὶ στοὺς δυὸ λαοὺς, τυπῶνονταν στὰ καραμανλίδικα καὶ κυκλοφοροῦσαν ὡς λαϊκὲς φυλλάδες (Κιόρογλου, 'Ασικ Καρίμπ, Σάχ 'Ισμαήλ, Μελικ Σάχ κλπ.). Ζητούμενο εἶναι νὰ ἐξακριβωθεῖ ποιὲς versions τυπῶνονταν, δηλαδὴ οἱ «ἐλληνικὲς» ἢ οἱ «τουρκικὲς», ποιὲς ἦταν οἱ πιὸ διαδεδομένες, τί κοινὰ στοιχεία εἶχαν κλπ.

2) 'Η ἀποστολὴ τῆς Εὐαγγελίας Μπαλτᾶ στὸ Παρίσι ἀποσκοποῦσε ἐπίσης στὸν ἐντοπισμὸ ἀβιβλιογράφων καραμανλίδικων ἐκδόσεων στὶς βιβλιοθῆκες τοῦ Παρισιοῦ (Bibliothèque Nationale καὶ κυρίως Bibliothèque de l'École de Langues Orientales), καθὼς ἐπίσης καὶ στὸν ἐντοπισμὸ φύλλων ἢ σωμάτων καραμανλίδικων ἐφημερίδων στὸ πλαίσιο τοῦ προγράμματος βιβλιογράφησης τοῦ καραμανλίδικοῦ τύπου, ποὺ συνεχίζεται σὲ μόνιμη βάση στὸ Κ.Μ.Σ.

'Η ἐπίσκεψη τοῦ Διευθυντῆ τοῦ Κέντρου Μικρασιατικῶν Σπουδῶν στὸ Παρίσι περιέλαβε τίς ἐξῆς ἐπιστημονικὲς δραστηριότητες:

Τὴν Τρίτη 12 'Ιανουαρίου 1988 ἐπισκέφθηκε τὸ Laboratoire d'ethnologie συνοδευόμενος ἀπὸ τὴν κυρία Μ. Κουρούκλη. Στὸ Laboratoire ἐγίνε λεπτομερὴς ξενάγηση ἀπὸ τὴ δ. Mouton στὴ βιβλιοθήκη, στὸ ἀρχαϊκὸ ὑλικὸ καὶ στὸ πρόγραμμα ἐπεξεργασίας τοῦ βιβλιογραφικοῦ καὶ ἄλλου ὑλικοῦ τεκμηρίωσης ποὺ ἔχει υἱοθετήσει τὸ Laboratoire στὸ πλαίσιο τοῦ εὐρύτερου προγράμματος τῶν ἐργαστηρίων καὶ κέντρων τεκμηρίωσης τοῦ C.N.R.S. 'Επίσης ἐξετάστηκαν οἱ ἐξειδικευμένες συλλογὲς τῆς βιβλιοθήκης σὲ σχέση με θέματα ἐθνικῆς ταυτότητας καὶ ἐθνικισμοῦ. Τέλος ἐξετάστηκαν δείγματα ἔθνογραφικοῦ ὑλικοῦ ἀπὸ τὴ συλλογὴ Boratav, ποὺ βρίσκεται στὸ Laboratoire, ἐν ὄψει τῆς προγραμματιζόμενης συγκριτικῆς μελέτης τοῦ ὑλικοῦ αὐτοῦ καὶ ἀντίστοιχου ἔθνογραφικοῦ ὑλικοῦ τοῦ Κέντρου Μικρασιατικῶν Σπουδῶν.

Μετὰ τὴν ἐπιστημονικὴ ἐνημέρωση, ἀκολούθησε συνάντηση με μὲλὴ τοῦ Laboratoire καὶ ἡ ἐπίσημη ὑποδοχὴ ἀπὸ τὴ διεύθυνση, ποὺ παρέθεσε γεῦμα γνωριμίας στὸ ὅποιο παρεκάθησαν ὁ καθηγητὴς τῆς ἀνθρω-

πολογίας κ. Eric Dampiere, ή διευθύντρια του Laboratoire κυρία Annie Leboeuf, ό ύπεύθυνος τής πέμπτης όμάδας, που πραγματοποιεί τή συνεργασία με τό Κ.Μ.Σ., κ. Altan Gökalp, και άλλα μέλη του Laboratoire.

Τήν Τετάρτη 13 Ίανουαρίου, ώρα 2.30', ό Διευθυντής του Κ.Μ.Σ. έδωσε διάλεξη στο Laboratoire d'ethnologie, στην όποια παρουσιάστηκαν οί έρευνες, ή θεματική και τό άρχείο του Κέντρου Μικρασιατικών Σπουδών. Σημειώνεται ιδιαίτερα ή παρουσία στή διάλεξη του έθνολόγου κ. Boratan, παλαιού φίλου των ίδρυτών του Κέντρου Μικρασιατικών Σπουδών Octave και Μέλπως Merlier, καθώς και μελών του διδακτικού προσωπικού, μεταπτυχιακών φοιτητών και έρευνητών. Τή διάλεξη ακολούθησε συζήτηση και έγιναν πολλές έρωτήσεις για τή μέθοδο συλλογής και τό περιεχόμενο του έθνογραφικού άρχείου του Κ.Μ.Σ., καθώς και για τίς προτάσεις μεθοδολογικού άναπροσανατολισμού από τή λαογραφία στην κοινωνική ιστορία, με τίς όποιες έκλεισε ή εισήγηση.

Τήν Πέμπτη 14 Ίανουαρίου επισκέφθηκε για ζητήματα του Κέντρου Μικρασιατικών Σπουδών τά γραφεία του Ίδρύματος Λεβέντη στο Παρίσι.

Τήν Παρασκευή 15 Ίανουαρίου παρουσίασε έκτενή εισήγηση στο σεμινάριο τής κυρίας Έλένης Αντωνιάδου, «Histoire économique et sociale de la Grèce médiévale et moderne», στην École des Hautes Études en Sciences Sociales. Αντικείμενο τής εισήγησης ήταν τά προβλήματα τής έρευνας του νεότερου έλληνισμού στον ευρύτερο χώρο των κοινωνικών επιστημών. Ακολούθησε μακρά συζήτηση με τά μέλη του σεμιναρίου, πολλοί από τους όποιους έδειξαν ένδιαφέρον σχετικά με τίς δυνατότητες έρευνας στο άρχείο του Κέντρου Μικρασιατικών Σπουδών.

Τό απόγευμα τής ίδιας ημέρας ό Διευθυντής του Κ.Μ.Σ. επισκέφθηκε τό Institut d'études turques που έδρευει στο Πανεπιστήμιο Paris III, συνοδευόμενος από τον κ. Altan Gökalp. Στο Institut des études turques συνάντησε τον διευθυντή καθηγητή Bazin, τον κ. Paul Dumont, γραμματέα τής σύνταξης του περιοδικού *Turcica*, με τον όποιο συμφωνήθηκε νά άρχισι πρόγραμμα ανταλλαγών του *Turcica* με τό Δελτίο του Κέντρου Μικρασιατικών Σπουδών, τον έρευνητή Nedim Gürsel κ.ά. Στη βιβλιοθήκη του Ίνστιτούτου έπισημάνθηκε ή ύπαρξη μιās μεγάλης και ένδιαφέρουσας σειράς περιηγητικών βιβλίων για τή Μικρά Άσία και τήν Όθωμανική αυτοκρατορία, που έλπίζεται σέ προσεχή επίσκεψη στο Παρίσι νά γίνει αντικείμενο διεξοδικότερης μελέτης και βιβλιογράφησης.

Κατά τίς συζητήσεις του Διευθυντή του Κ.Μ.Σ. με τους συναδέλφους στο Παρίσι προέκυψαν τά έξής ως προς τίς προοπτικές περαιτέρω συνεργασίας. Πρώτον, ύπάρχει ένδιαφέρον για συγκριτική μελέτη έθνογραφικού ύλικού από τό άρχείο Boratan και τό άρχείο του Κέντρου Μικρασιατικών Σπουδών, με στόχο τή δημοσίευση σχετικών μελετών στο Δελτίο

του Κέντρου Μικρασιατικών Σπουδών. Δεύτερο, διαπιστώθηκε ή διάθεση συστηματικότερης συνεργασίας μελών του Laboratoire με το Δελτίο του Κ.Μ.Σ., γεγονός που κατοπτρίζει την επιστημονική έγκυρότητα του επιστημονικού περιοδικού του ιδρύματός μας. Συγχρόνως το ενδιαφέρον αυτό μπορεί να έχει ως αποτέλεσμα τον εμπλουτισμό της ύλης του Δελτίου κ'ι την ενεργότερη παρέμβασή μας στον διεθνή επιστημονικό διάλογο. Τρίτο, συζητήθηκε ή δυνατότητα κοινής επιστημονικής έκδοσης με γενικό αντικείμενο θέματα εθνικής ταυτότητας, εθνικών κινημάτων κλπ. Η τελευταία αυτή προοπτική συνεργασίας ελπίζεται ότι θα τύχει περαιτέρω επεξεργασίας κατά το νέο στάδιο του κοινού προγράμματος το έτος 1988.

Π.Μ.Κ. - Ε.Μ.